

Bwyd a Chi 2, Cylch 10: Pennod 3: Bwyta allan a bwyd tecawê

Cyflwyniad

Mae'r [Cynllun Sgorio Hylendid Bwyd](#) (CSHB) yn helpu pobl i wneud dewisiadau gwybodus o ran ble i fwyta allan neu siopa am fwyd trwy roi gwybodaeth glir am safonau hylendid busnesau. Fel arfer, rhoddir sgoriau i leoedd lle caiff bwyd ei gyflenwi, ei werthu, neu ei fwyta, gan gynnwys bwyta, tafarndai, caffis, siopau tecawê, a faniau a stondinau bwyd.

Mae'r ASB yn cynnal y cynllun mewn partneriaeth ag awdurdodau lleol yng Nghymru, Lloegr a Gogledd Iwerddon. Mae swyddog diogelwch bwyd o'r awdurdod lleol yn arolygu busnesau i wneud yn siŵr eu bod yn dilyn y gyfraith hylendid bwyd, a hynny er mwyn i'r bwyd fod yn ddiogel i'w fwyta. Rhoddir sgôr i fusnesau, rhwng 0 a 5. Mae sgôr o 5 yn dangos bod safonau hylendid yn dda iawn, ac mae sgôr o 0 yn dangos bod angen gwella ar frys.

Mae busnesau bwyd yn cael sticer sy'n dangos eu sgôr o dan y Cynllun. Yn Lloegr, caiff busnesau eu hannog i arddangos eu sgôr, ond yng Nghymru a Gogledd Iwerddon, mae'n rhaid i fusnesau bwyd arddangos eu sgôr yn ôl y gyfraith ([footnote 1](#)). Mae'r sgoriau hefyd ar gael ar wefan yr ASB.

Mae'r bennod hon yn rhoi trosolwg o arferion bwyta allan ac archebu bwyd tecawê yr ymatebwyr, y ffactorau sy'n cael eu hystyried wrth benderfynu ble i fwyta neu archebu bwyd tecawê, ac adnabyddiaeth a defnydd o'r Cynllun Sgorio Hylendid Bwyd.

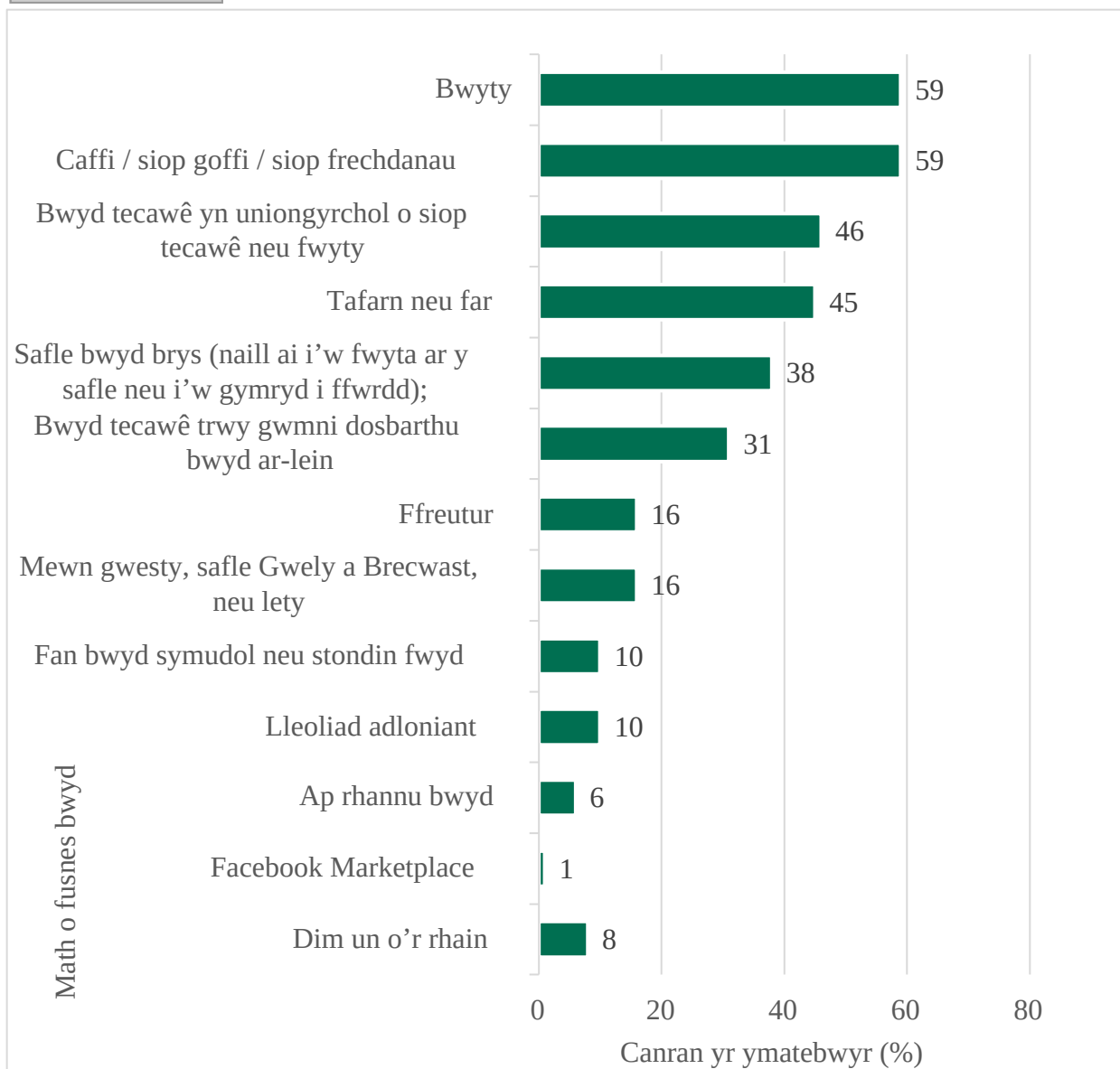
Amllder bwyta allan ac archebu bwyd tecawê

Gofynnwyd i'r ymatebwyr ble roeddent wedi bwyta bwyd yn ystod y pedair wythnos flaenorol. Y math mwyaf cyffredin o sefydliad yr oedd ymatebwyr wedi bwyta ynddo oedd bwyty (59%) neu gaffi, siop goffi neu siop frechdanau (naill ai i fwyta ar y safle neu i fynd â bwyd oddi ar y safle) (59%). Roedd dros bedwar o bob deg person wedi bwyta bwyd o siop tecawê a archebwyd yn uniongyrchol o siop tecawê neu fwyty (46%), neu mewn tafarn neu far (45%), tra bod 38% wedi bwyta bwyd brys (naill ai i'w fwyta ar y safle neu i fynd ag ef i ffwrdd); ac roedd 31% wedi bwyta bwyd o siop tecawê a archebwyd gan gwmni dosbarthu bwyd ar-lein (er enghraifft, Just Eat, Deliveroo, Uber Eats). Nid oedd bron i un o bob deg (8%) o'r ymatebwyr wedi bwyta yn unrhyw un o'r busnesau bwyd a restrwyd yn ystod y 9 wythnos flaenorol (Ffigur 10) ([footnote 2](#)).

Ffigur 9. Math o fusnes bwyd yr oedd yr ymatebwyr wedi bwyta ynddo neu wedi archebu bwyd ohono yn ystod y 4 wythnos flaenorol.

Newid i weld tabl a fersiwn hygyrch

Newid i weld siart

?Math o fusnes bwyd	Canran yr ymatebwyr (%)	
Dim un o'r rhain	8	
Facebook Marketplace	1	
Ap rhannu bwyd	6	
Lleoliad adloniant	10	
Fan bwyd symudol neu stondin fwyd	10	
Mewn gwesty, safle Gwely a Brecwast, neu lety	16	
Ffreutur	16	
Bwyd tecawê trwy gwmni dosbarthu bwyd ar-lein	31	
Safle bwyd brys (naill ai i'w fwyta ar y safle neu i'w gymryd i ffwrdd);	38	
Tafarn neu far	45	
Bwyd tecawê yn uniongyrchol o siop tecawê neu fwyty	46	
Caffi / siop goffi / siop frechdanau	59	
Bwyty	59	

Lawrlwytho'r siart hon

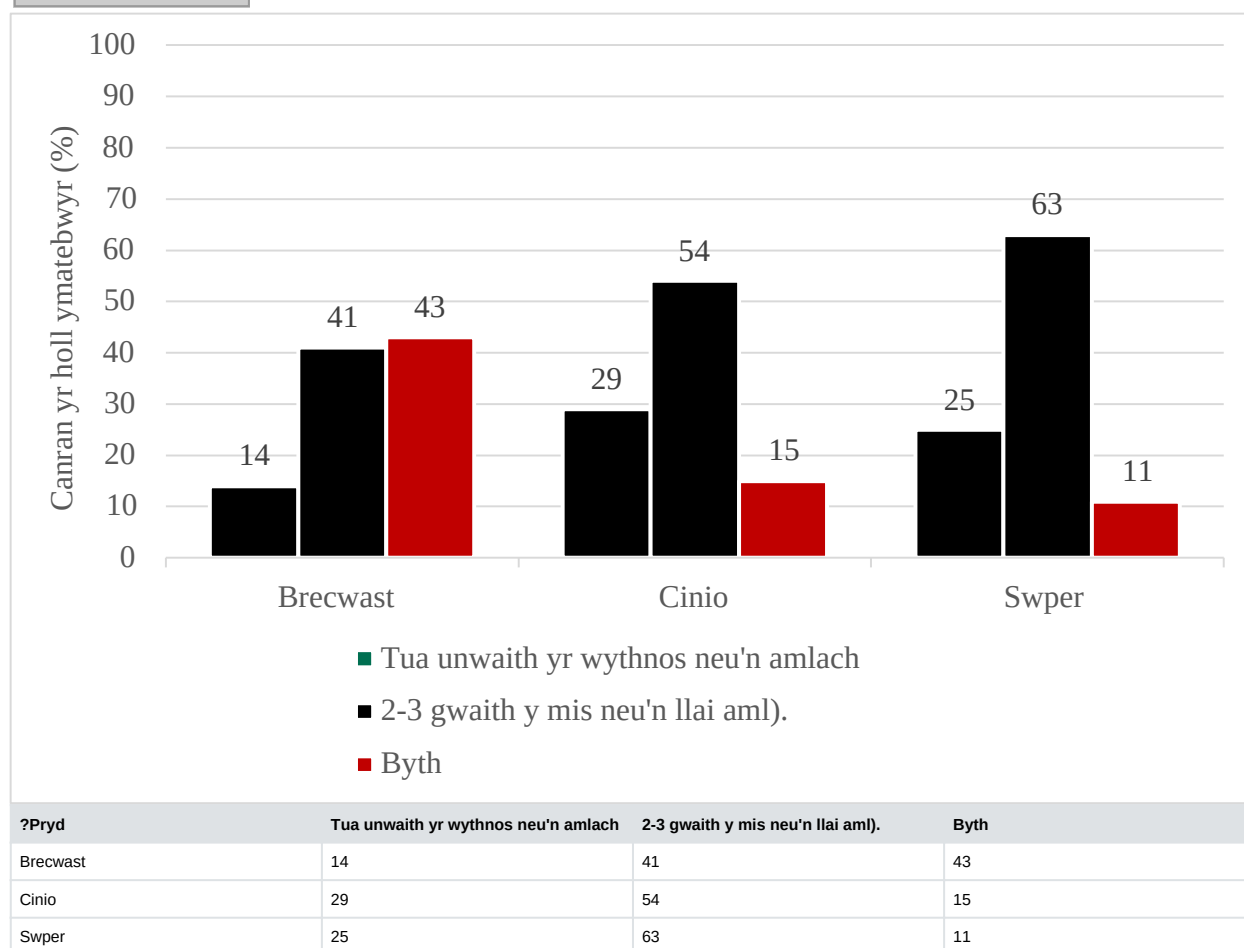
Bwyta allan a bwyd tecawê yn ôl pryd

Gofynnwyd i'r ymatebwyr pa mor aml roeddent yn bwyta allan neu'n prynu bwyd tecawê i frecwast, cinio a swper. Roedd ymatebwyr yn lleiaf tebygol o fwyta allan neu brynu tecawê i frecwast, gyda 43% o'r ymatebwyr erioed yn gwneud hyn. Dywedodd tua thri o bob deg (29%) o'r ymatebwyr eu bod yn bwyta allan neu'n prynu bwyd tecawê i ginio unwaith yr wythnos neu'n amlach. Roedd ymatebwyr yn fwyaf tebygol o fwyta allan neu brynu bwyd tecawê i swper, gyda 63% yn gwneud hyn 2-3 gwaith y mis neu'n llai aml a 25% yn gwneud hyn tua unwaith yr wythnos neu'n amlach (Ffigur 10) ([footnote 3](#)).

Ffigur 10. Amllder bwyta allan neu brynu bwyd tecawê yn ôl pryd.

Newid i weld tabl a fersiwn hygyrch

Newid i weld siart

Lawrlwytho'r siart hon

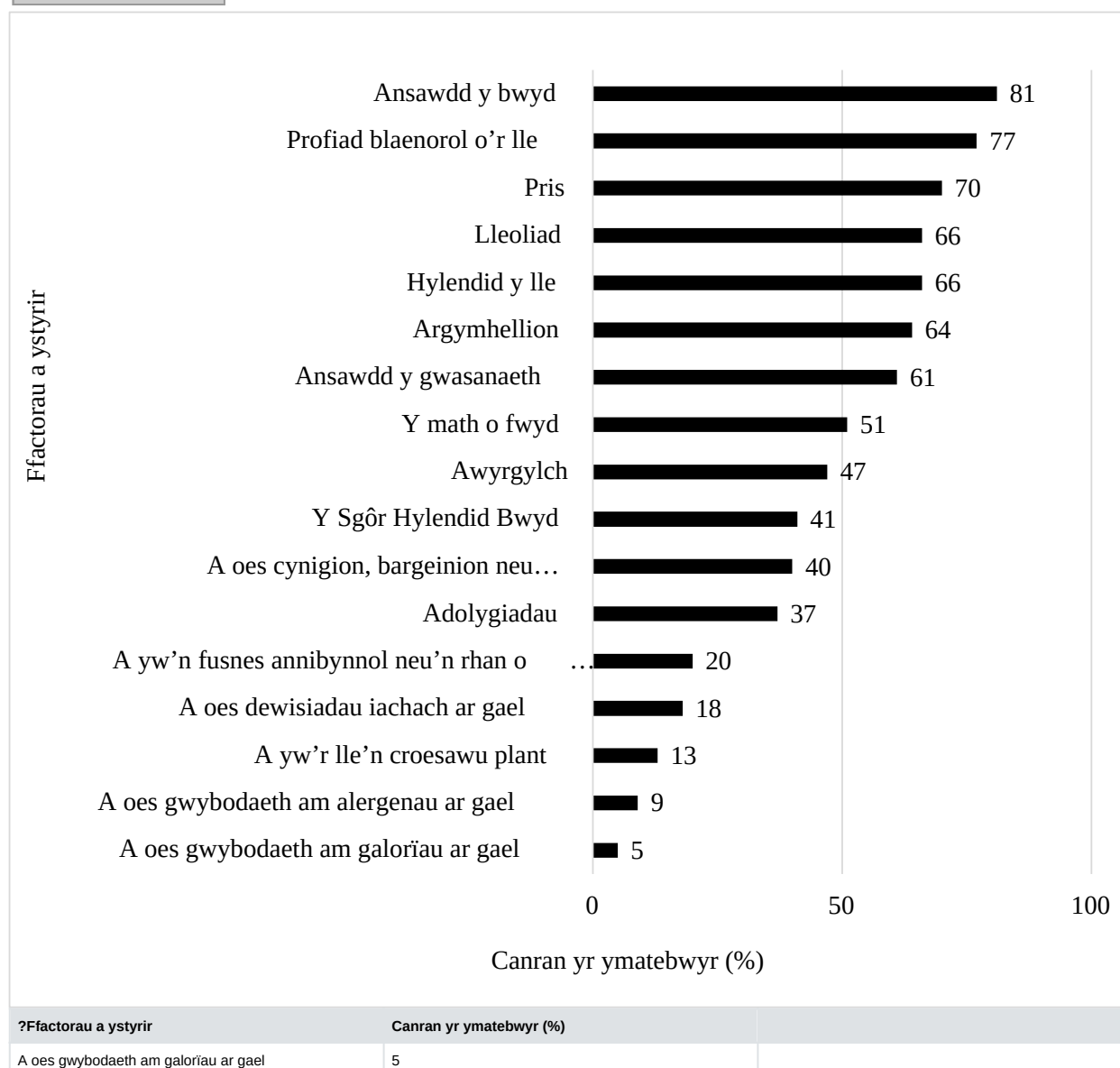
Ffactorau a ystyrir wrth fwyta allan

Gofynnwyd i ymatebwyr pa ffactorau, o blith rhestr, y byddent fel arfer yn eu hystyried wrth benderfynu ble i fwyta allan mewn bwytai, tafarndai, bariau, caffis, siopau coffi neu siopau brechdanau. Roedd y rheiny sy'n bwyta allan yn fwyaf tebygol o ystyried ansawdd y bwyd (81%) a'u profiad blaenorol o'r lle (77%) wrth benderfynu ble i fwyta. Roedd tua pedwar o bob deg (41%) o'r ymatebwyr yn ystyried y sgôr hylendid bwyd wrth benderfynu ble i fwyta (Ffigur 11) [\(footnote 4\)](#)

Ffigur 11. Ffactorau a ystyriwyd wrth benderfynu ble i fwyta allan.

Newid i weld tabl a fersiwn hygyrch

Newid i weld siart

?Ffactorau a ystyrir	Canran yr ymatebwyr (%)	
A oes gwybodaeth am alergenau ar gael	9	
A yw'r lle'n croesawu plant	13	
A oes dewisiadau iachach ar gael	18	
A yw'n fusnes annibynnol neu'n rhan o gadwyn	20	
Adolygiadau	37	
A oes cynigion, bargeinion neu ostyngiadau ar gael	40	
Y Sgôr Hylendid Bwyd	41	
Awyrgylch	47	
Y math o fwyd	51	
Ansawdd y gwasanaeth	61	
Argymhellion	64	
Hylendid y lle	66	
Lleoliad	66	
Pris	70	
Profiad blaenorol o'r lle	77	
Ansawdd y bwyd	81	

Lawrlwytho'r siart hon

[Delwedd .csv](#)

Y ffactorau a ystyrir wrth archebu bwyd tecawê

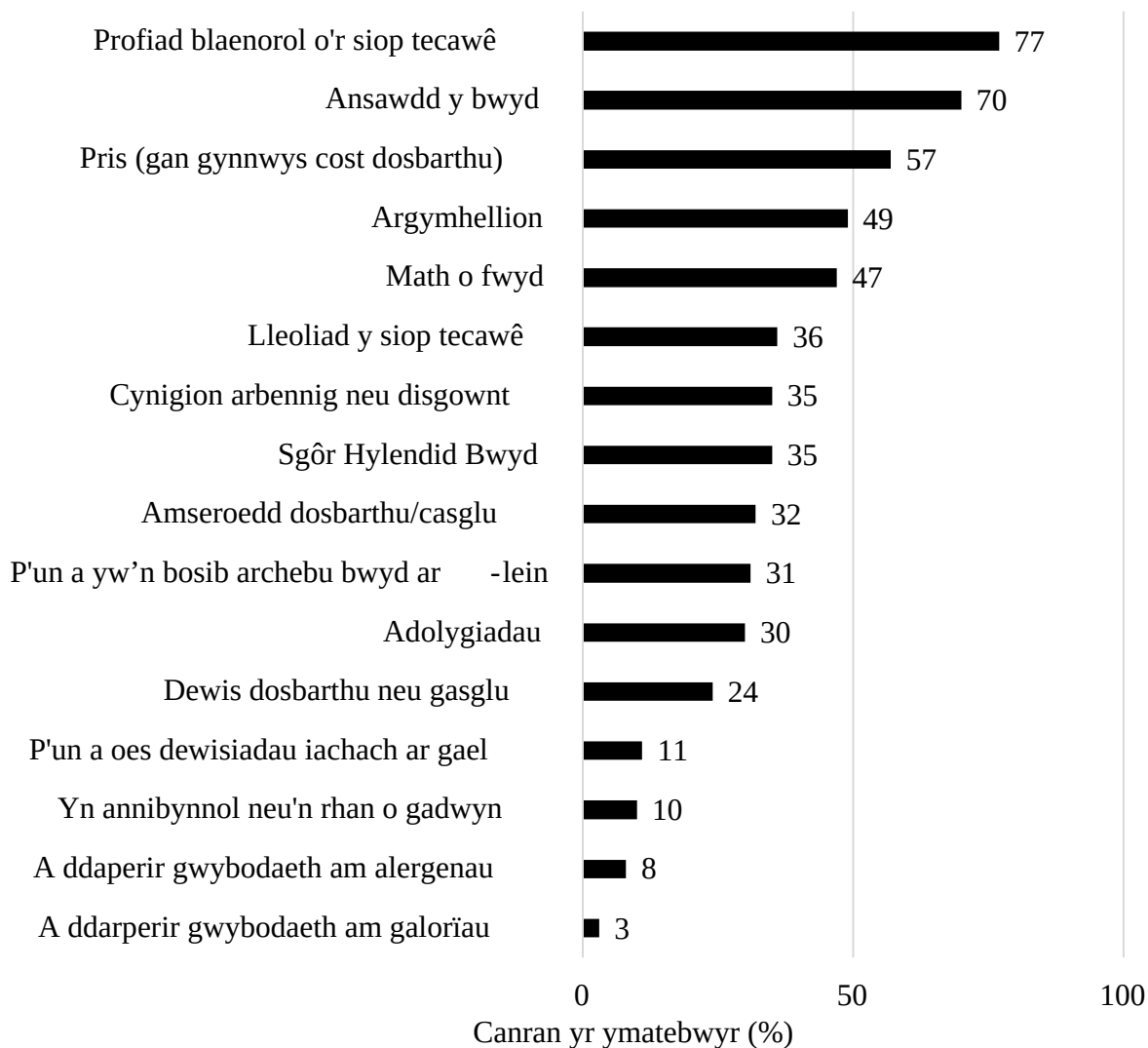
Gofynnwyd i ymatebwyr pa ffactorau, o blith rhestr, y byddent fel arfer yn eu hystyried wrth benderfynu o ble i archebu bwyd tecawê. [\(footnote 5\)](#) Roedd y rheiny a oedd yn archebu bwyd tecawê yn fwyaf tebygol o ystyried eu profiad blaenorol o'r siop tecawê (77%) ac ansawdd y bwyd (70%) wrth benderfynu o ble i archebu bwyd tecawê. Roedd tua thraen (35%) o'r ymatebwyr yn ystyried y sgôr hylendid bwyd wrth benderfynu o ble i archebu bwyd tecawê (Ffigur 12). [\(footnote 6\)](#)

Ffigur 12. Y ffactorau y bydd pobl yn eu hystyried pan fyddan nhw'n archebu bwyd tecawê.

Newid i weld tabl a fersiwn hygyrch

Newid i weld siart

Ffactorau a ystyriwyd

?Ffactorau a ystyriwyd	Canran yr ymatebwyr (%)
A ddarperir gwybodaeth am galoriau	3
A ddaperir gwybodaeth am alergenau	8
Yn annibynnol neu'n rhan o gadwyn	10
P'un a oes dewisiadau iachach ar gael	11
Dewis dosbarthu neu gasglu	24
Adolygiadau	30
P'un a yw'n bosib archebu bwyd ar-lein	31
Amseroedd dosbarthu/casglu	32
Sgôr Hylendid Bwyd	35
Cynigion arbennig neu mae disgownt ar gael	35
Lleoliad y siop tecawê	36
Math o fwyd	47
Argymhellion	49
Pris (gan gynnwys cost dosbarthu)	57
Ansawdd y bwyd	70
Profiad blaenorol o'r siop tecawê	77

Ymwybyddiaeth ac adnabyddiaeth o'r Cynllun Sgorio Hylendid Bwyd

Dywedodd y rhan fwyaf o'r ymatebwyr (89%) eu bod wedi clywed am y Cynllun Sgorio Hylendid Bwyd (CSHB). Dywedodd tua chwech o bob deg (62%) o'r ymatebwyr eu bod wedi clywed am y CSHB a bod ganddyn nhw o leiaf ychydig o wybodaeth amdano. [\(footnote 7\)](#) [\(footnote 8\)](#)

Roedd y rhan fwyaf o ymatebwyr a oedd yn byw yn Lloegr (89%), Cymru (94%), a Gogledd Iwerddon (92%) wedi clywed am y Cynllun Sgorio Hylendid Bwyd (Ffigur 15).

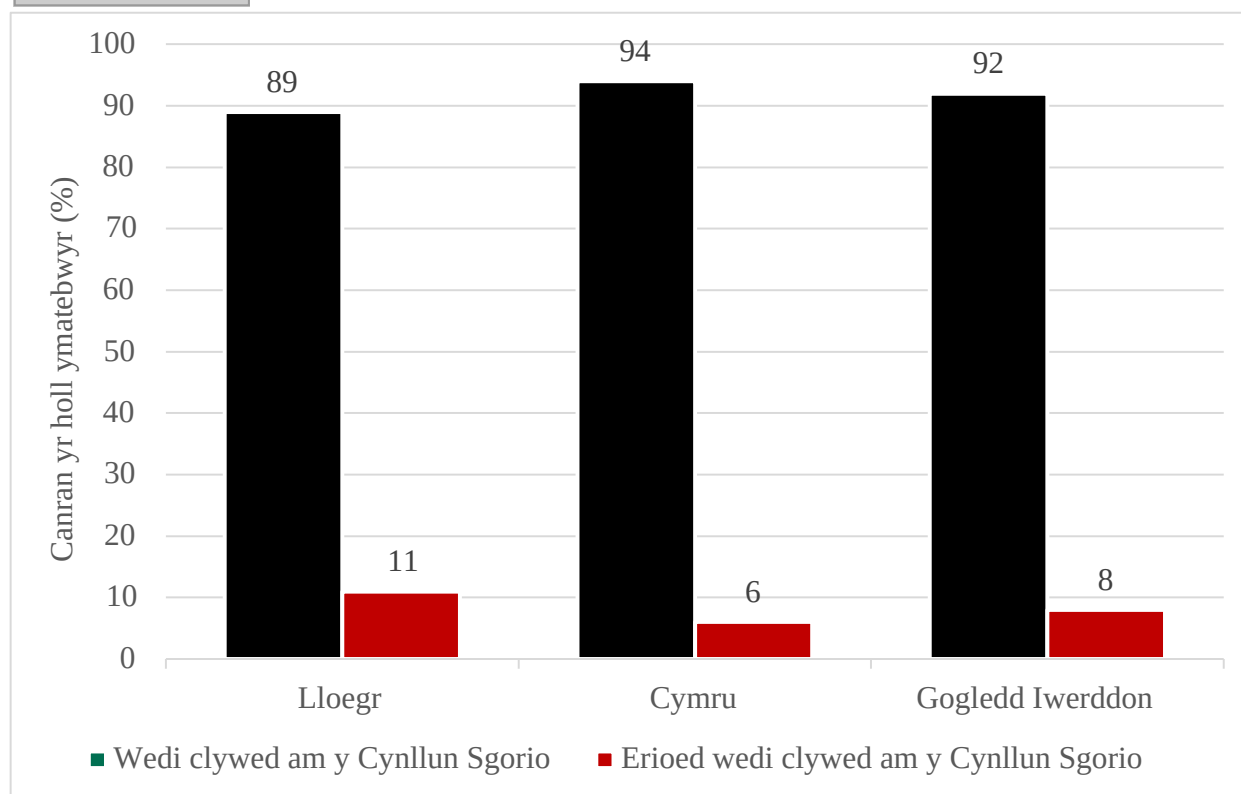
Roedd ymatebwyr yng Nghymru (73%) a Gogledd Iwerddon (66%)** yn fwy tebygol o ddweud eu bod wedi clywed am y Cynllun Sgorio a bod ganddynt o leiaf rywffaint o wybodaeth am y Cynllun o gymharu â'r rheiny yn Lloegr (61%).

Pan ddangoswyd llun o sticer y Cynllun Sgorio Hylendid Bwyd i'r ymatebwyr, dywedodd 91% ohonyn nhw eu bod nhw wedi gweld y sticer o'r blaen. Roedd adnabyddiaeth o'r sticer ychydig yn uwch yng Nghymru (95%) a Gogledd Iwerddon (95%) nag yn Lloegr (91%)**. [\(footnote 9\)](#)

Ffigur 13. Canran o'r ymatebwyr a oedd wedi clywed am y Cynllun Sgorio fesul gwlad.

Newid i weld tabl a fersiwn hygyrch

Newid i weld siart

?Gwlad	Wedi clywed am y Cynllun Sgorio	Erioed wedi clywed am y Cynllun Sgorio
Lloegr	89	11
Cymru	94	6
Gogledd Iwerddon	92	8

Lawrlwytho'r siart hon

[Delwedd .csv](#)

Defnydd o'r Cynllun Sgorio Hylendid Bwyd

Gofynnwyd i'r ymatebwyr a oeddent wedi gwirio sgôr hylendid busnes bwyd yn ystod y 12 mis diwethaf. Dywedodd tua phedwar o bob deg (44%) o'r ymatebwyr eu bod wedi gwirio sgôr hylendid bwyd busnes yn ystod y 12 mis blaenorol. [\(footnote 10\)](#)

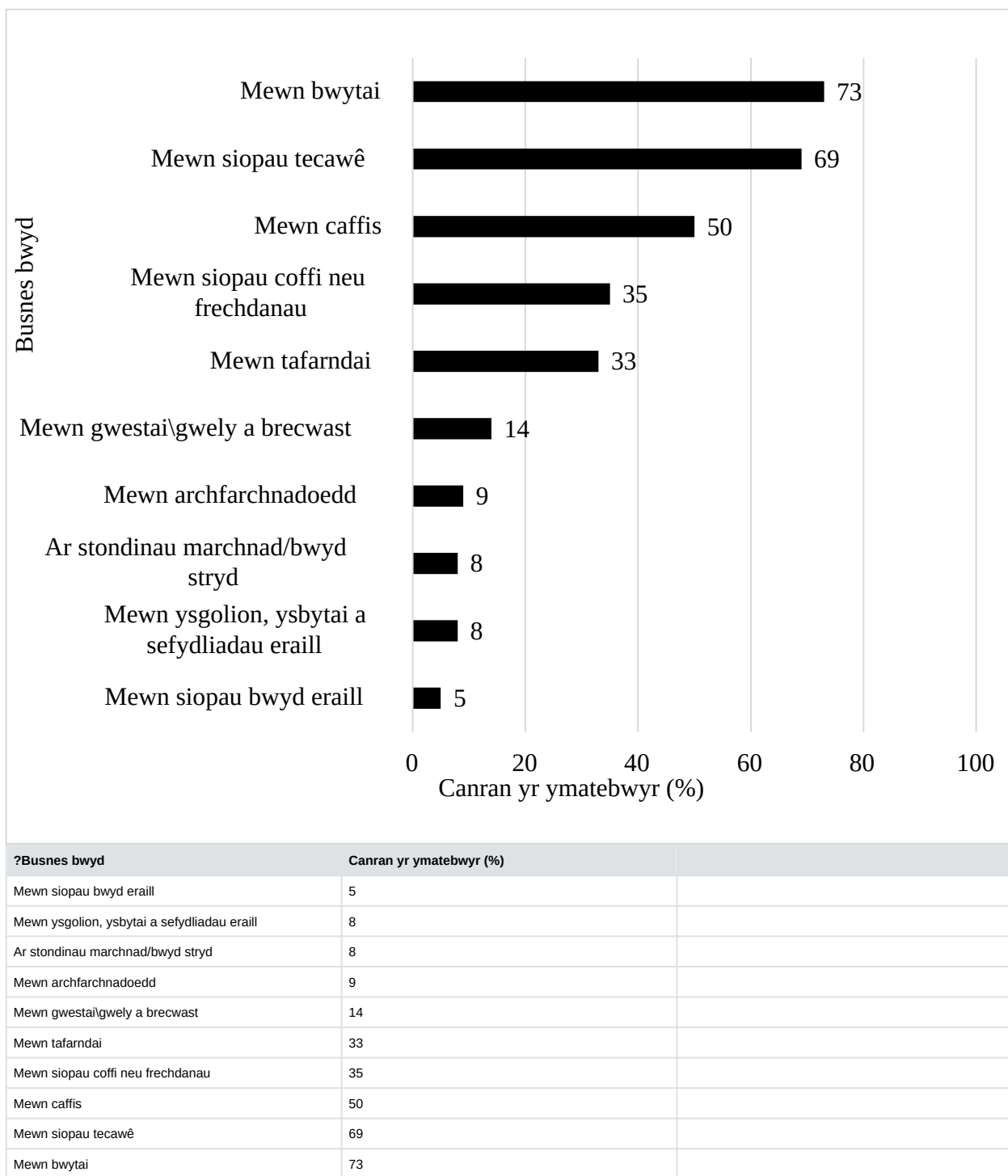
Roedd ymatebwyr a oedd yn byw yng Nghymru (59%) yn fwy tebygol o fod wedi gwirio sgôr hylendid busnes bwyd yn ystod y 12 mis diwethaf o gymharu ag ymatebwyr yn Lloegr (43%) a Gogledd Iwerddon (49%)**.

Gofynnwyd i'r ymatebwyr a ddywedodd eu bod wedi gwirio sgôr hylendid busnes bwyd yn ystod y 12 mis diwethaf pa fathau o fusnesau bwyd yr oeddent wedi'u gwirio. Y mathau mwyaf cyffredin o fusnesau bwyd yr oedd ymatebwyr wedi gwirio eu sgôr bwyd oedd bwytai (73%) a siopau bwyd tecawê (69%). Roedd yr ymatebwyr yn llai tebygol o ddweud eu bod yn gwirio sgôr hylendid bwyd archfarchnadoedd (9%), stondinau marchnad/bwyd stryd (8%), neu ysgolion, ysbytai a sefydliadau eraill (8%) (Ffigur 14). [\(footnote 11\)](#)

Ffigur 14. Busnesau bwyd lle'r oedd yr ymatebwyr wedi gwirio'r sgôr hylendid bwyd yn ystod y 12 mis diwethaf.

Newid i weld tabl a fersiwn hygyrch

Newid i weld siart

Lawrlwytho'r siart hon

[Delwedd .csv](#)

1. Cyflwynwyd deddfwriaeth i'w gwneud yn ofynnol arddangos sgoriau'r CSHB yng Nghymru ym mis Tachwedd 2013 ac yng Ngogledd Iwerddon ym mis Hydref 2016.

2. Cwestiwn: Yn ystod y 4 wythnos ddiwethaf, ydych chi wedi bwyta bwyd o'r canlynol....?
(Dewiswch bob un sy'n berthnasol) Ymatebion : Wedi archebu bwyd tecawê yn uniongyrchol o siop tecawê neu fwyty; O gaffi, siop goffi neu siop frechdanau (naill ai i'w fwyta ar y safle neu i'w gymryd i ffwrdd); Wedi archebu bwyd tecawê trwy gwmni dosbarthu bwyd ar-lein (er enghraifft, Just Eat, Deliveroo, Uber Eats); O safle bwyd brys (naill ai i'w fwyta ar y safle neu i'w gymryd i ffwrdd); Mewn bwyty; Mewn tafarn/bar; O ffreutur (er enghraifft, yn y gwaith, yr ysgol, y brifysgol, neu'r ysbyty); O fan bwyd symudol neu stondin fwyd; Mewn gwesty, safle Gwely a Brecwast, neu lety; O leoliad adloniant (er enghraifft, sinema, ale fowlio, clwb chwaraeon); Trwy ap rhannu bwyd (er enghraifft, Olío neu Too Good To Go); O Facebook Marketplace (er enghraifft, bwyd neu brydau wedi'u paratoi ymlaen llaw); Dim un o'r rhain. Sylfaen = 5690, pawb a ymatebodd. Sylwer, nid yw'r canrannau a ddangosir yn dod i gyfanswm o 100% gan y gellid dewis ymatebion lluosog.

3. Cwestiwn: Ar hyn o bryd, pa mor aml, os o gwbl, ydych chi'n bwyta allan neu'n prynu bwyd tecawê ar gyfer...? A) Brecwast, B) Cinio, C) Swper/te. Ymatebion : Sawl gwaith yr wythnos, Tua unwaith yr wythnos, Tua 2-3 gwaith y mis, Tuag unwaith y mis, Llai nag unwaith y mis, Byth, Methu cofio. Sylfaen = 3926; pawb a ymatebodd ar-lein.

4. Cwestiwn: Yn gyffredinol, pan fyddwch chi'n bwyta allan, beth byddwch chi'n ei ystyried pan fyddwch chi'n penderfynu ble i fynd? Meddyliwch am fwyta allan mewn bwytai, tafarndai/bariau, a chaffis/siopau coffi/siopau brechdanau. Ymatebion : Ansawdd y bwyd, Fy mhrofiad blaenorol o'r lle, Pris, Lleoliad, Argymhellion teulu neu ffrindiau, Glendid y lle, Ansawdd y gwasanaeth, Y math o fwyd (er enghraifft, y math o cuisine neu ddewisiadau llysieuol/figan), Awyrgylch y lle, Y Sgôr Hylendid Bwyd, A oes cynigion, bargeinion neu ostyngiadau ar gael, Adolygiadau, er enghraifft, ar TripAdvisor, Google, y cyfryngau cymdeithasol, neu mewn papurau newyddion neu gylchgronau, A yw'n fusnes annibynnol neu'n rhan o gadwyn, A oes dewisiadau iachach ar gael, A yw'r lle'n croesawu plant, A oes gwybodaeth am alergenau ar gael, A oes gwybodaeth am galoriau ar gael, Dim o'r rhain, Ddim yn gwybod. Sylfaen = 3812, pawb a ymatebodd ar-lein ac eithrio'r rhai nad ydynt yn bwyta allan.

5. Mae hyn yn cynnwys bwyd tecawê a archebir yn uniongyrchol o siop tecawê neu fwyty, neu drwy gwmni dosbarthu ar-lein.

6. Cwestiwn: Yn gyffredinol, wrth archebu bwyd o siopau tecawê (naill ai'n uniongyrchol o siop tecawê neu fwyty neu drwy gwmni dosbarthu bwyd ar-lein fel Just Eat, Uber Eats neu Deliveroo) beth ydych chi'n ei ystyried wrth benderfynu o ble i archebu? Ymatebion : Fy mhrofiad blaenorol o'r siop tecawê, Ansawdd y bwyd, Pris (gan gynnwys cost dosbarthu'r bwyd), Y math o fwyd (er enghraifft, y math o cuisine neu ddewisiadau llysieuol/figan), Argymhellion teulu neu ffrindiau, Y Sgôr Hylendid Bwyd, Lleoliad y siop tecawê, A oes dewisiadau dosbarthu neu gasglu ar gael, A oes cynigion, bargeinion neu ostyngiadau ar gael, Yr amseroedd danfon/casglu, A oes modd archebu'r bwyd ar-lein er enghraifft, drwy wefan neu ap, Adolygiadau er enghraifft, ar TripAdvisor, Google, y cyfryngau cymdeithasol neu mewn papurau newydd neu gylchgronau, A yw'n fusnes annibynnol neu'n rhan o gadwyn, A oes dewisiadau iachach ar gael, A oes gwybodaeth am alergenau ar gael, A oes gwybodaeth am galoriau ar gael, Dim o'r rhain, Ddim yn gwybod. Sylfaen = 3325, pawb a ymatebodd ar-lein ac eithrio'r rhai nad ydynt yn archebu bwyd tecawê.

7. Cwestiwn: Ydych chi wedi clywed am y Cynllun Sgorio Hylendid Bwyd? Ymatebion: Ydw, rydw i wedi clywed amdano ac rydw i'n gwybod cryn dipyn amdano, Ydw, rydw i wedi

clywed amdano ac rydw i'n gwybod ychydig amdano, Ydw, rydw i wedi clywed amdano ond dydw i ddim yn gwybod llawer amdano, Ydw, rydw i wedi clywed amdano ond dydw i ddim yn gwybod dim amdano, Nac ydw, dydw i erioed wedi clywed amdano. Sylfaen = 4804, pawb a ymatebodd ar-lein a'r rheiny a atebodd yr holiadur 'Bwyta Allan' drwy'r post.

8. Mae ymatebion i gwestiynau eraill ar y Cynllun Sgorio nad ydynt wedi'u cynnwys yn yr adroddiad hwn ar gael yn y set ddata lawn a'r tablau. Bydd adroddiad manylach ar y Cynllun Sgorio yn cael ei gyhoeddi ar wahân.
9. Cwestiwn: Ydych chi erioed wedi gweld y sticer hwn o'r blaen? Ymatebion: Ydw, Nac ydw, Ddim yn gwybod/Ddim yn si?r. Sylfaen = 4804, pawb a ymatebodd ar-lein a'r rheiny a atebodd yr holiadur 'Bwyta Allan' drwy'r post.
10. Cwestiwn: Ym mha rai o'r busnesau bwyd canlynol ydych chi wedi gwirio'r sgoriau hylendid yn ystod y 12 mis diwethaf? Ymatebion: Mewn siopau tecawê, Mewn bwytai, Mewn caffis, Mewn siopau coffi neu frechdanau, Mewn tafarndai, Mewn gwestai a safleoedd gwely a brecwast, Mewn archfarchnadoedd, Mewn siopau bwyd eraill, Mewn ysgolion, ysbytai a sefydliadau eraill, Ar stondinau marchnad/bwyd stryd, Gwneuthurwyr (masnachwyr busnes-fusnes), Rhywle arall, Ddim yn gwybod. Sylfaen = 2309, pawb a ymatebodd ar-lein a'r rheiny a lenwodd yr holiadur 'Bwyta Allan' drwy'r post a oedd wedi gwirio sgôr hylendid bwyd busnes bwyd yn ystod y 12 mis diwethaf.
11. Cwestiwn: Ym mha rai o'r busnesau bwyd canlynol ydych chi wedi gwirio'r sgoriau hylendid yn ystod y 12 mis diwethaf? Ymatebion: Mewn siopau tecawê, Mewn bwytai, Mewn caffis, Mewn siopau coffi neu frechdanau, Mewn tafarndai, Mewn gwestai a safleoedd gwely a brecwast, Mewn archfarchnadoedd, Mewn siopau bwyd eraill, Mewn ysgolion, ysbytai a sefydliadau eraill, Ar stondinau marchnad/bwyd stryd, Gwneuthurwyr (masnachwyr busnes-fusnes), Rhywle arall, Ddim yn gwybod. Sylfaen = 2309, pawb a ymatebodd ar-lein a'r rheiny a lenwodd yr holiadur 'Bwyta Allan' drwy'r post a oedd wedi gwirio sgôr hylendid bwyd busnes bwyd yn ystod y 12 mis diwethaf.